

Forhandling af 3 private Lovforslag om Jernbaneanlæg, der ville kræve meget betydelige Udgifter for Statskassen, har jeg, hvad man for Resten saa ofte kommer til, levende følt Unskeligheden af konstitutionelle Tilstande her i Landet, hvorefter man havde en Regering, der med sit Flertal forstod at tage Sagerne i sin Haand og føre dem fremad efter Forholdene i Landet uden at skulle behøve eller være nødt til at modtage enten de tryktsende Strømninger eller Gaandsrættninger fra det private Initiativ. Jeg tror, at man vil være enig om, at de tre Forslag, det nu foreliggende og de to følgende paa Dagsordenen, omhandle et Omraade, hvor det private Initiativ skulde, om ikke være helt udelukket, saa dog kun benyttes med største Forsigtighed. Jeg gad i Grunden vide, hvor man vilde ende, dersom man saaledes, hver for sig, vilde fremsætte saadanne Krav for sin Egn, for sin Balgtreds eller den nærmeste Omegn, indbragte her i Lovforslagsform, og samle sig med Andre, der have lignende Ønsker, og saaledes maatte stabe et Flertal, som Regeringen mente at kunne tage imod, fordi den saa dog fik Noget. Jeg gad vide, hvorledes det vilde gaa med Statskassen under saadanne Forhold. Jeg er tilbøielig til at tro, at skulde denne Fremgangsmaade vinde Indgang og Anerkjendelse her i Folkethinget, kunde vi, havde jeg nær sagt, blive Statskassens Plyndrere iftedetfor dens Bøxer. Jeg er derfor meget varsom overfor Forslag af den Natur, navnlig naar de tillige fremtræde ved privat Initiativ, ikke med den Forberedelse, som en Regering kan give, og ikke med det Ansvar, som Regeringen maa have, naar den overhovedet faar Rigsdagen med til de af den uarbejdede Forslag. Det her foreliggende Forslag er indbragt af ærede Medlemmer uden Hensyn til Partianskuelser. Jeg forstaaer, at ærede Medlemmer paa Grund af lokale Interesser kunne føle sig kaldede til at gjøre Noget for denne Sag, men at dette just skulde tage Form af private Lovforslag, havde jeg ikke ventet. At den ene Side af Indbringerne, uagtet de komme til at staa temmelig stærkt kontrasterende med det Flertal, der tidligere har haft Ordet, eller om ikke haat Ordet, saa dog haat Stemme her i Salen, dog af lokal Interesse har søgt sig opfordret til at være med heriil, naar Sagen overhovedet skulde komme frem, kan jeg vel forstaa. Derimod har det undret mig noget mere, at Ordsrøreren har været med til Forslaget paa Grund af hans betydelige nære politiske Forbindelse med den høre

Regering. Det ser nemlig nu for os Uindviende ud, som om den høitærede Finansminister vil lade sine politiske Venner forsøge paa at løse en Opgave her, som han ikke selv har kunnet løse. Jeg antager ikke, at det er Tilfældet, men i alt Fald ser det saaledes ud, og jeg haaber, at Forhandlingerne skulle klare, at saaledes forholder det sig i alt Fald ikke. Hvorvidt Ministeren er oplagt til ikke blot at forklare dette, men ogsaa til at udtale sig trods dette, at den ærede Ordsrører for Forslaget er fra den Side af Salen, hvor Ministeren har sine Allernærmeste, faae vi nu nærmere at høre. Jeg siger altsaa, at jeg tilbøielig kan forstaa den ene Sides Stilling paa Grund af de store Lokalinteresser; derimod mindre den ærede Ordsrørers Stilling, naar jeg, som sagt, ikke kan forudsætte, at han i den Henseende særlig har troet at burde hjælpe paa Finansministerens mislykkede Affærer med Hensyn til dette Spørgsmaal. Denne Sags Behandling har en Historie her i Thinget foruden dette, at naturligvis Banen hviler paa en Lov, som Rigsdagen har vedtaget — maasse temmelig ubestindig; men det er nu flet. Den Sag er oftere kommen frem her; den er forhandlet for et Par Aar siden i Finansudvalget sammen med Ministeren. Jeg skal ikke komme tilbage til, hvad min personlige Stilling dengang var, da jeg udtrykkelig har udtalt her, at jeg havde ventet, at Regeringen ingen Forandring havde gjort i Statens Forpligtelser og Rettsforhold til dette Selskab uden Rigsdagens Samtykke. Jeg benægter ikke, at Regeringen efter alle Antydninger kunde have nogen Tilskyndelse til at gjøre, hvad den har gjort, og den har i alt Fald forklaret sin Stilling ved Henviisning dertil. Der fremkom derefter et Forslag om Kjøb af disse Jernbaner. Det findes i Tillæg A. Sp. 1255 fra 1878—79. Dette Forslag fra Regeringens Side var betydelig billigere for Statskassen end det her foreslaaede. Jeg vilde den Gang personlig ikke have haat Noget imod paa Grundlag af dette Regeringsforslag at behandle denne Sag for at faae fremstillet gennem en Betænkning for Thinget, hvorledes dette hele Projekt var udviklet, og hvilken Stilling det havde, idet jeg nærede den Formening, at en saadan Fremstilling af Sagen vilde forvisse os om, at der ikke var videre ved Sagen at gjøre. Men da andre ærede Medlemmer her i Salen vare af den Formening, at det ikke kunde gaa an at behandle Sagen, navnlig efter at den ærede Finansminister uden Rigsdagens Billigelse